

„Akademicko - medicínský komplex“. Kdo vládne českému zdravotnictví? Ministr to není

parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/-Akademicko-medicinsky-komplex-Kdo-vladne-ceskemu-zdravotnictvi-Ministr-to-neni-741121

Jakub Vosáhlo

12.08.2023 23:59 | Rozhovor

PŮLNOČNÍ ROZHOVOR Pokud chce vláda obětovat české pacienty své politice vůči Číně, a současně nemá náhradní řešení, tak nám buď nebe milostivo, říká expert na zdravotnické právo Ondřej Dostál. A rozhovořil se také o tom, jak aféra z IKEM jasně ukázala, kdo ve skutečnosti vládne českému zdravotnictví.

Sdílej

Foto: Reprofoto: Prostor X

Popisek: Ondřej Dostál

Hovořil jste nedávno pro CNN Prima News o tom, že výpadky léků musí ministerstvo aktivně řešit, ne se vymlouvat na dodavatele. Z vašeho pohledu experta na zdravotní právo – jaké právní možnosti má tedy ministerstvo k „aktivnímu řešení“ nedostatku léků?

Příčin nedostatku léků je vícero. Nejprve ty snadno řešitelné. Jedním z nich je byrokracie kolem registrací léků, příkladem může být lék na leukémii Litalir resp. látka hydroxyurea. Zde nešlo o výpadek výroby, jen o „papírovou válku“ s dodavateli. Ministerstvo musí dokopat svůj podřízený orgán SÚKL, aby to řešil rychleji, aby si leukemici nemuseli jezdit pro hydroxyureu do zahraničí, kde k dostání byla. Nebo bez prodlev schválit výjimku, která v zákoně pro tyto případy je, jak ostatně víme z jejího nadužívání u covidových vakcín a dětí.

Jinou příčinou je byrokracie kolem cen a úhrad. Když je léčiv méně, tak zdraží, princip nabídky a poptávky. V Česku je ale cena léků pevně zastropovaná, dělá to opět SÚKL. Pokud s regulovanou cenou nehne, léky k nám nikdo vozit nebude, nebo je přednostně dodá jinam. Pro představu, je to jako kdyby vám manželka řekla v roce 2018, chleba nekupuj, když bude za víc než 25 korun. Ale teď je chléb za čtyřicet a kdybyste dodrželi „cenovou regulaci“, budete bez chleba. Zatímco doma se rychle domluvíte co s tím a za co připlatit, SÚKLu předělat cenovou regulaci u léků hrozně trvá. To je známý nešvar, kvůli kterému se na jednu stranu za léky přeplácí, ač na trhu už zlevnily, na druhou stranu dochází k výpadkům, když léky na trhu zdraží. Opět je to ale jen „papírová válka“, řešitelná z MZ.

A pak zde je problém skutečného nedostatku kvůli globálním problémům dodávek. Ministerstvo musí umět základní léky opatřit po Baťovsku, tady v pravý čas a s co nejméně prostředníky. Jak na to? Ač se to moc neví, stát u nás provozuje největší „řetězec“ nemocnic i lékáren, mám na mysli přímo řízené nemocnice MZ od „fakultek“ až po léčebny, které ročně nakupují desetimiliardové objemy léčiv.

S trochou šikovnosti by si proto MZ mohlo vytvořit vlastní distribuci, schopnou opatřovat léky včas u nás, souběžným dovozem z EU, případně i z mimoevropských zemí skrz dovozní licenci – každý větší privátní řetězec ji má. Není to úplně snadné, na dovoz léků je spousta regulací, ale kdo zákony zná, nalezne v nich pro krizové situace potřebné řešení a výjimky. Také potřebujete mít zdatné obchodníky, ale takový „státní nákupčí“ by měl vzhledem

k objednávaným objemům obrovskou páku na výrobce, takže pacienti v ČR by nečekali poslední v řadě, co na ně zbude, jak to vidíme dnes. A nemuseli by jezdit pro léky do Polska.

Také bych očekával, že ČR začne neprodleně obnovovat svou schopnost vyrábět léky, jako to vidíme v Rakousku či v Polsku. Nestane se to hned, na čas budeme závislí na dodávkách z Asie, zejména z Číny, ale ve střednědobé perspektivě by to pomohlo. Na to měly jít peníze z evropských grantů, jde o soběstačnost, základní léky jsou strategická komodita.

Co argument, který zazněl v té debatě od protistrany, že zkrátka léků je dnes nedostatek všude?

Mezi lékárníky se o nedostatku základních léčiv ví přinejmenším od roku 2021, výroba a dodávky léčiv se plánují hodně dopředu a za covidových restrikcí se toto plánování narušilo. Ale léky vyráběny stále jsou a kdo se staral, ten je má. Náš stát, který byl schopný poslat letadlo do Číny pro roušky, aby je všichni mohli nosit v lese, bohužel projevil jen opožděnou a slabou starost o zajištění základních léčiv. Ministerstvo se začalo o dostupnost starat až když léky skutečně došly, to je pozdě. Vládnou nám nemehla.

Rozruch v té debatě vyvolala vaše slova, že když si, at' jako ČR nebo jako EU, nejsme schopni léky vyrobit sami, měli bychom udržovat dobré vztahy se zeměmi, na kterých jsme závislí. To dnes není příliš populární názor, hovoří se spíše o „bezpečnosti“. Je podle vás dnes možné udržovat jmenovitě s Čínou takové vztahy, aby nebyly ohroženy dodávky léků a zdravotnického materiálu?

Fakta jsou taková, že Západ přenesl do Asie, především do Číny a Indie, lví podíl výroby léčivých látek, protože tam byla levná pracovní síla a také šlo o ten ošklivý chemický průmysl, který nám doma nevoněl. Než se z toho omylu vzpamatujeme a výrobu si obnovíme, potrvá to řadu let. Po tu dobu jsme na Číňanech závislí.

Můžeme si vybrat. Buď s nimi zvládneme obchodovat, to neznamena se před nimi klanět jako naši ministři v čase roušek, stačí mít korektní vzájemné vztahy výrobce-zákazník. Nebo proti nim povedeme skrz Lipavského, Pekarovou Adamovou a další experty křížová tažení, budeme je prohlašovat za globálního nepřítele a hrozit jim sankcemi, ale pak ty sankce můžou přijít i z druhé strany a penicilin si budeme pěstovat leda ve špajzu na misce s plísní, nebo o základní léky žebrot u Rakušanů či Poláků, kteří s obnovou výroby začali v předstihu.

Já jsem přesvědčen, že vláda je povinna zajistit občanům zdraví, mír a prosperitu, zde konkrétně naplnit právo občanů na zdraví dle čl. 31 Listiny, což vyžaduje pragmatickou lékovou politiku vedoucí k dostatku léčiv. Pokud to hodlá tahle vláda zkoušet bez Asie, konkrétně bez Číňanů, a současně bez okamžitých masivních investic do obnovy domácí výroby, pak nám budiž nebe milostivo.

Na sociální síti jste upozornil na kauzu z institutu IKEM, kde mělo docházet ke střetům ředitele s elitními lékaři, o kterém měl vědět i ministr Válek, ale nezasáhl. Vy jste k tomu poznamenal, že státem zřizované nemocnice jsou sice teoreticky přímo řízeny ministrem, ovšem v reálu si žijí vlastním životem, což vede k tomu, že ředitelé těchto nemocnic jsou vlivnější hráči, než celý ministr. Jak velký problém je to pro české zdravotnictví?

Je to jedna ze základních příčin mizerného fungování zdravotnictví. Já nemám nějaký ideologický problém s tím, že stát vlastní a provozuje drahé specializované nemocnice, naopak. Ale kdyby jakýkoliv soukromník řídil řetězec nemocnic tak, jako ministr ty státní, dávno by zkrachoval. Přímou řízené nemocnice MZ sežerou největší podíl peněz z pojištění, násobně víc než nemocnice krajské či soukromé, přitom jak vidíme třeba nyní na trestním stíhání ředitelky Vrbovské z Bulovky nebo na případu ředitele-narkomana Dbalého z Homolky, masivně se v nich krade a plýtvá.

Ministerské špitály zaměstnávají nejvíce zdravotnického personálu, běžně ale dochází k „melouchaření“, kdy celebritymu lékaři běžící státní plat ve špitále, ale on stihá mít vlastní soukromou kliniku, kam si stahuje lukrativní pacienty, nebo si naopak své přímo platící pacienty operuje ve státním, kde podruhé zkasíruje pojišťovnu.

Ředitelé si své nemocniční pašalíky „zprivatizovali“ do té míry, že dokonce prodávají prémiové programy, skrz které získávají „kulichové“ přednostní přístup k péči. NKÚ soustavně kritizuje porušování pravidel veřejných zakázek při pořizování velkých přístrojů, léčiv či zdravotnických prostředků, aniž by to kdokoli řešil. Soustavně vznikající manko se zalepí ministerskými dotacemi nebo zvýhodněnými úhradami z pojišťoven. Pro občany, pacienty, ale i pro běžné zdravotníky, kteří v takto pokřiveném systému působí, je to úplně špatně.

Vy jste dokonce použil termín „akademicko-medicínský komplex“. Jak byste jej definoval, kdo a co do této vlivné organizace patří?

Existuje viditelná personální provázanost mezi vedoucími pracovníky miliardových státních nemocnic, lékařských fakult, odborných společností a poradních orgánů ministerstva. Leckdy k tomu tyto osoby zvládnou i mandát poslance či senátora, členství ve správní radě pojišťovny, případně soukromou ordinaci. Pokročilejší si přiberou klinické studie placené farmafirmami a ti úplně nej to dotáhnou až na ministry. Mezi touto komunitou vzniká velké množství interakcí, kterými je ovlivněna tvorba sítě specializovaných center, úhradových předpisů, atestačních pravidel, rozhodování o rozmisťování nákladných přístrojů a obecně zdravotnická politika.

Tato vrstva je poměrně nepočetná, jde o pár set lidí, kteří spolu někdy i zarytě soupeří, ale ve svém celku reálně rozhodují o rozdělení zdravotnických stamiliard. Protože občané-pacienti nejsou

do této hry připuštění, jejich zájem je až na posledním místě. S touto „vysokou šlechtou“ musí vyjít i farmabyznys a rozstřelit její vliv nezvládli ani nejsilnější ministři.

Není to snadné paradoxně i proto, že mnozí její příslušníci jsou objektivně špičkoví odborníci – ale také tvrdí zájmoví hráči. V horším případě jde o „doktory Cvachy z katedry“, kteří nebyli odborně dobří nikdy, ale o to víc se jim dařilo v kuloární politice.

prof. MUDr. Vlastimil Válek, CSc., MBA, EBIR

TOP 09

místopředseda vlády

Ministr Válek přímo ze zdravotnictví pochází, coby profesor se v tomto „komplexu“ pohybuje celý život. Vnímáte z jeho strany zájem nějakým způsobem s tím bojovat a odstranit vliv těchto mocných hráčů?

Rozhodně ne, naopak, při svém působení se o tuto skupinu opírá. I proto nelze realisticky očekávat, že by se vymezil proti úplatkaření za přednosti, proti melouchaření mezi fakultkami a privátem, nebo dokonce za to někoho z ministerských nemocnic vyhodit, ač právně je to jeho povinnost.

Když už jsme u těch vlivných lidí ve zdravotnictví. Komentoval jste na sociálních sítích i vystoupení Petra Smejkal s Rostislavem Maďarem na pódiu festivalu Colours of Ostrava, kde hovořili o možnosti finanční spoluúčasti u pacientů, kteří se „prokazatelně nestarají o své zdraví“. Z jakého důvodu vám toto

prohlášení vadí? Jde o princip dvojích standardů, nebo o to, co si tito lékaři představují pod pojmem „nestarat se o zdraví“, což ukázali v době covidu?

Předně, sdružení MeSES pánů Smejkal a Maďara je dobrá ilustrace toho, o čem jsme právě mluvili. Kdo kdy zmocnil Smejkala či Maďara řídit naše životy a veřejné peníze? Nikdo. Žádný z nich nikdy nezastával žádnou úřední funkci, nebyl nikam zvolen za žádnou stranu. Přesto však měli větší vliv na rozhodování o covidových opatřeních, o testování, o očkování a o miliardovém byznysu s tím spojeném, než kterýkoliv ze slaboučkových Babišových ministrů.

Psali jsme:

Výbušné informace ke covidu, které se neměly dostat ven. Bývalá reportérka z ČT odhaluje

Nejste očkovaní? Virus si vás najde, hrozí Smejkal

Smejkal ve varu: Zase vylézají odborníci. Třeba Šmucler. Počkal si, až se situace zlepší a zase hlásá...

„Takže epidemii nikdo nevyhlásil?!“ Advokát griloval ministerstvo. Je v šoku z odpovědí. Chystá odhalení kolem Smejkal a Arenbergera dokonce dokázal MeSES ohnout k tomu, aby vydal zákazy v přímém rozporu s rozsudky Nejvyššího správního soudu, což přispělo k jeho ostudnému pádu. A takto, skrz vliv soukromých osob v poradních orgánech MZ, je řízeno celé zdravotnictví.

Skutečností ovšem zůstává, že doporučení MeSES byla ničující pro veřejné zdraví, zejména ta, která se týkala omezení sportu a zdravého pohybu, včetně dětí. Nyní by se měli exponenti této politiky spíše omluvit, než vystupovat na Colours of Ostrava a navážet se do lidí, kteří se „nestarali o své zdraví“.

Co vůbec říci k tomu, že se z lidí kolem skupiny MeSES staly intelektuální celebrity sdílející pódia s prezidenty a premiéry?

Svědčí to o existenci paralelní politiky, protisystémové a neústavní, kterou neutvářejí občané prostřednictvím voleb, ale velký byznys a velká média. To pódium na Colours of Ostrava, na němž se sešli „ti správní“ politici a „ty správné“ celebrity, ani mediální pokrytí této seance, nebylo zadarmo. Občanům lze vzkázat jen, aby si udrželi kritický odstup a nenechali se ovlivnit – protože jinak to všechno zaplatí svými daněmi i svobodou.

Psali jsme:

Bezplatné zdravotnictví? Úplatky, protekce. Za koleno do obálky 150 tisíc. A Kubkovi spadla čelist

Problémy českého zdravotnictví se „vymlčují“. Už to ohrožuje i zdraví pacientů, tvrdí Havrda

Tunelování zdravotnictví za dveřmi, varuje poslanec a lékař Síla. Co nevyšlo Julínkovi, to teď navlékli přes cizince

Hnízdil pro PL hájil Duška a ohlásil nečekaný posun

Líbil se Vám tento článek?

Nezávislost naší redakce můžete podpořit peněžitým darem v jakékoliv výši bankovním převodem na účet:

131-981500247/0100

QR kód obsahuje údaje k platbě, výši částky si určete sami.

Jste politik? Zveřejněte bez redakčních úprav vše, co chcete.
Zaregistrujte se [ZDE](#).

Jste čtenář a chcete komunikovat se svými zastupiteli? Zaregistrujte se [ZDE](#).

reklama

Článek obsahuje štítky

[Čína](#) , [Dostál](#) , [léky](#) , [ministr](#) , [Půlnoční rozhovor](#) , [Smejkal](#) , [VZP](#) , [zdravotnictví](#) , [IKEM](#) , [Arenberger](#) , [profesor](#) , [fakultní nemocnice](#) , [Válek](#) , [Maďar](#)

autor: [Jakub Vosáhlo](#)

Ing. Martin Kolovratník byl položen dotaz

veřejnoprávní média

Nechybí vám ve vaší anketě i další možnosti? Jako třeba 50:50? A chápu vás správně, že si budete chtít na veřejnoprávní média posvítit? Jak? V čem? Za mě nejsou vždy objektivní a nepřijde mi ani transparentní jejich financování. Na druhou stranu vytváří i dobré vzdělávací projekty a občas natočí i n...

Odpořed' na tento dotaz zajímá celkem řtenářů: 5

Tato diskuse je již dostupná pouze pro předplatitele.

Uživatelí nejlépe hodnocený příspěvek

Peníze jsou vždy až na prřém místě !, Petr Rejpal , 13.08.2023 8:20:53

A tak se dle toho maká ! Snad si nemyslíte, že státní politik chce pomáhat lidem ?! Jasně, omyl - předeřším svoji kapse !!!

| 10 | 0

Další řlánky z rubriky

4:43 „30 let vykládali řechům... A ted'?” Pavel, Rakuřan. Co všechno zbořili

VIDLÁKŮV TÝDEN 30 let vysvětlovali řechům, že komunismus je zlořinný. 30 let vykládali, že kolektivn...

20:01 Horří, než jen Fremr. Celá pravda o Pavlovi. Václav Vlk st. nemohl mlřet

15:14 Poslanec a lékař bije na poplach: Projekt EU, kterým se farmafirmy dostanou k vašim datům. Covidové restriřce byly jen ochutnávkou

6:52 Tajřlíky celému světu dělají. Směřnost Fialovy vlády dosahuje vrcholu, obává se Okamura

23:59 „Akademicko - medicínský komplex“. Kdo vládne českému zdravotnictví? Ministr to není

17:59 Z Ukrajiny pro nás nic nebude. Vyoral má jasno. Jeden příklad už je tu